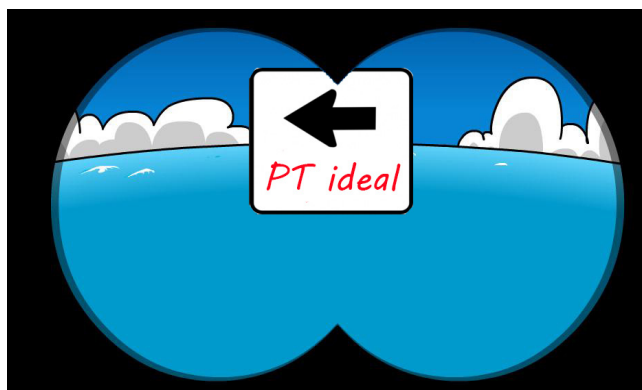

Selectarea schemei de testare a competenței potrivită pentru laboratorul meu

Introducere

Participarea la testările de competență (PT) reprezintă o parte importantă a asigurării calității rezultatelor testelor într-un laborator. Timpul și efortul necesar pot fi costisitoare, în special pentru laboratoarele care efectuează un număr mare de teste diferite, așadar alegerea celor mai potrivite scheme de PT este foarte importantă. De multe ori, sunt disponibile mai multe scheme de PT pentru același domeniu de testare, astfel că acest pliant se concentrează pe întrebările cheie care pot ajuta laboratoarele să aleagă acele scheme de PT care se potrivesc cel mai bine nevoilor lor.

Parametrii incluși în PT

Sunt matricele, analiții și/sau nivelurile de concentrație ale elementelor de test oferite de schema de testare a competenței similare cu cele ale probelor întâlnite în practica de zi cu zi a laboratorului? De exemplu:

Exemplul 1: Nivelurile de contaminanți dintr-o schemă PT pentru apa potabilă vor fi destul de diferite față de cele așteptate în deșeurile industriale.

Un laborator care testează deșeurile industriale ar putea:

- participa, ținând cont de limitări;
- nu participa deloc.

Exemplul 2: Schemele PT pentru secvențierea ADN-ului pot oferi fie probe de țesut, fie extracte de ADN.

În funcție de alegerea sa, competența laboratorului va fi evaluată pentru:

- întregul test;
- doar etapa de secvențiere.

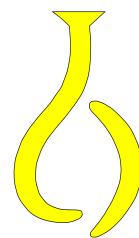
Strategii pentru colectarea și analiza datelor

Sunt strategiile aplicate de furnizorul de PT potrivite pentru nevoile laboratorului? Factorii care trebuie luați în considerare includ:

- descrierea designului statistic aplicat;
- numărul de elemente de testat care trebuie analizate și/sau numărul de replicări solicitate;
- proceduri pentru colectarea datelor de la participanți (de exemplu, trimiterea prin fax, e-mailuri sau portaluri web);
- proceduri pentru compararea rezultatelor obținute prin diferite protocoale de măsurare;
- numărul și originea participanților;
- numărul participanților care utilizează aceeași procedură de măsurare ca și laboratorul;
- metodele și criteriile utilizate pentru evaluarea performanței.

Laboratorul ar trebui, de asemenea, să ia în considerare dacă clienții săi, organisme de acreditare și/sau autoritățile de reglementare, au cerințe specifice privind designul statistic.

Exemplul 3: Un laborator determină conținutul de grăsime din laptele praf, cereale și furaje folosind trei proceduri de măsurare definite operațional (Röse-Gottlieb, extracția directă a grăsimii și determinarea grăsimii prin hidroliză). Fiecare procedură de măsurare poate oferi rezultate diferite pentru fiecare matrice. Este important ca laboratorul să verifice dacă diferitele proceduri de măsurare sunt luate în considerare pentru fiecare matrice în schema PT.

Eurachem

A FOCUS FOR
ANALYTICAL CHEMISTRY
IN EUROPE

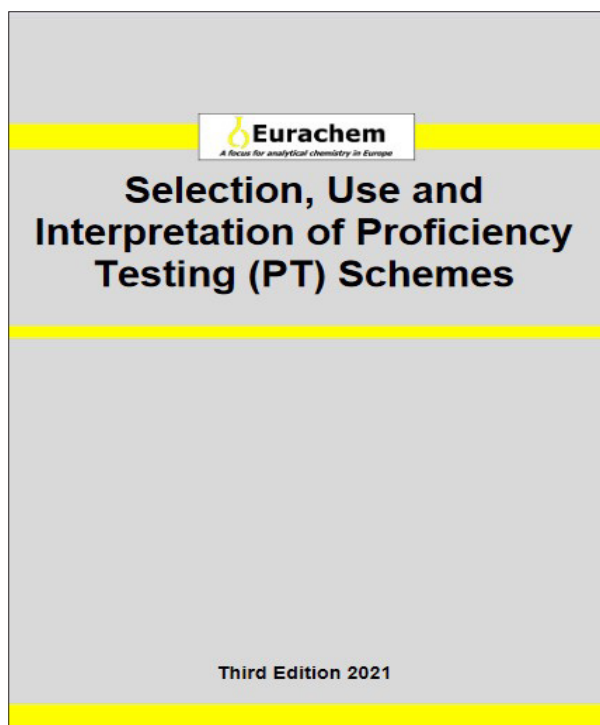
Evaluarea performanței

Este metoda utilizată pentru evaluarea performanței participanților (de exemplu, scorul z) descrisă de către furnizorul PT și înțeleasă de laborator?

Exemplul 4: *Un laborator poate fi interesat să raporteze incertitudinea de măsurare a rezultatelor sale din testele de competență (PT), astfel încât aceasta să poată fi luată în considerare în evaluarea performanței, însă abordarea furnizorului PT nu include acest aspect.*

Sunt criteriile utilizate de furnizorul de PT pentru evaluarea performanței compatibile cu tipul de activități întreprinse de laborator și/sau cu legislația relevantă?

Exemplul 5: *Un laborator care efectuează analize de confirmare poate căuta criterii mai restrictive pentru evaluarea performanței decât laboratoarele care utilizează tehnici de screening mai simple.*

Aveți încredere în furnizorul PT

Cum poate un laborator să evalueze competența unui furnizor PT? De luat în considerare:

- conformitate cu cerințele ISO/IEC 17043, de exemplu, acreditarea;
- experiență;
- fiabilitatea valorilor atribuite; și
- adecvarea la scopul criteriilor de evaluare a competenței.

Comunicare

Este interacțiunea dintre furnizorul PT și participant adecvată? De luat în considerare:

- limbajul utilizat;
- accesibilitatea și claritatea informației;
- furnizarea rapoartelor în timp util;
- comunicări regulate, de ex. întâlniri anuale ale utilizatorilor;
- nivelul de sprijin oferit;
- implementarea dorințelor clientului pentru PT.

Ghidurile practice pentru selecția schemelor PT sunt furnizate în Anexa A a Ghidului Eurachem [1].

Mai multe informații / Lecturi suplimentare

[1] B. Brookman and I. Mann (eds.) Eurachem Guide: *Selection, Use and Interpretation of Proficiency Testing (PT) Schemes by Laboratories* (3rd ed. 2021). Available from www.eurachem.org

Informații legate de furnizorii de PT și de scheme PT pot fi obținute de la organismul de acreditare național, RENAR, de pe website-ul EPTIS (www.eptis.bam.de) sau de la organizații internaționale.